

LIDEWEY VAN NOORD

P E T E R
S A G A N

PŘÍBĚH ŠAMPIONA S POVĚSTÍ ROCKOVÉ HVĚZDY

Peter Sagan

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Lidewey van Noordová

Peter Sagan – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

LIDEWEY VAN NOORDOVÁ

P E T E R
S A G A N

Copyright © 2017 by Lidewey van Noord
Original title *Peter Sagan*
First published in 2017 by Uitgeverij Q, Amsterdam
Translation © Lenka Strnadová, 2019
Translation © Jana Červenková, 2019
Cover image © ČTK/AP/Peter Dejong, 2019
Photo © ČTK/AP/DOMINIC FAVRE
Photo © ČTK/BELGA/YORICK JANSENS
Photo © ČTK/AP/Andrew Medichini
Photo © ČTK/AP/Laurent Cipriani
Photo © ČTK/AP/Christophe Ena
Photo © ČTK/AP/Pavel Golovkin
Photo © ČTK/Červený Michal
Photo © ČTK/BELGA/YUZURU SUNADA
Photo © ČTK/AP/Christophe Ena
Photo © ČTK/Deml Ondřej
Photo © ČTK/AP/Peter Dejong
Photo © ČTK/PA/Chris Wallis
© NAKLADATESLTVÍ XYZ, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-7597-450-1

ISBN e-knihy 978-80-7597-474-7 (1. zveřejnění, 2019)

PŘEDMLUVA BERTA WAGENDORPA

Jak si Sagan získal mou přítelkyni

Mé přítelkyni cyklistika nic moc neříká. Podle ní nemá cyklistika žádný smysl. Svět by na tom byl podle ní bez sportu tak jako tak lépe. Myslí si také, že by lidé spolu nemuseli mluvit o právě skončeném fotbalovém zápase nebo závodě, ale o smysluplnějších věcech, jako o tajemstvích mozku, nejlepších pokrmech z Indie nebo založení balkonové zahrady.

Hovory o sportu jsou podle mé přítelkyně prázdné řeči absolutně o ničem. Moje přítelkyně považuje to nic za zajímavý filozofický koncept, ale podle ní si účastníci rozhovoru o sportu nevšímají toho, že mluví o ničem. Teprve poté, co by si to uvědomili, byl by sport, říká, krásnou metaforou pro to nic, například v rozhovoru o marném pronásledování Nora Kristoffa Nikim Terpstrou v závodě Tour of Flanders 2015.

Mám ji moc rád, ale tohle mi připadá až příliš.

„Něco takového nemůže být metaforou pro nic! Jen se podívej, jak ten Terpstra ze sebe vydal úplně všechno! Jak můžeš říct, že to nic není? Nenapadá mě, co by bylo vzdálenější pojmu ‚nic‘ víc než Niki Terpstra, který stíhá Kristoffa v Tour of Flanders v roce 2015. To není nic, to je

všechno. Holá skutečnost. Boj o život. Boj muže proti muži. Terpstra ví, že prohraje, ale přesto pokračuje. Mistrovské, lekce toho, jak žít!“

Pokrčí rameny.

Když moje přítelkyně slyší mluvit sportovce nebo trenéra nebo týmového lídra, z jejich očí lze vyčíst shovívavost a upřímný soucit. Protože mě má ráda, snaží se někdy pochopit použité kódy (a tím také pochopit trochu víc o mně), ale netrvá to nikdy dlouho. Těmi kódy je pro ni slovenština. Nepomáhá, když je pro ni přeložím, například když závodník řekne něco jako: „Odpoutal jsem se od Nikiho Terpstry.“

Ona: „Co říká?“

Já: „Myslí tím, že se držel kola Nikiho Terpstry a že se pak neočekávaně dostal před něj a ujel mu.“

Ona: „Dobře, půjdu si trochu zaběhat.“

Je spoustu lidí, jako je moje přítelkyně. Je dokonce více lidí, jako je ona, než lidí, jako jste vy nebo já, milovníci závodů. Opravdu mnohem více. Jsou možná stovky milionů lidí, kteří mají jedinečné znalosti o závodě a kterým se pak líbí dívat se na něj a mluvit o něm. A to je mimořádně optimistický odhad, který je docela jistě příliš vysoký. Zbývající 7,2 miliardy obyvatel země tomu vůbec nerozumí a nic moc na tom nevidí.

Proto nyní vysvětlím, proč tohle všechno vykládám. Moje přítelkyně je totiž *pars pro toto* – alespoň doufám.

Během Tour de France v roce 2015 se dovršil zázrak, ve srovnání s nímž je neposkvrněné početí slabý odvar.

Když jsem se díval na etapy a večer na hodnotící programy, seděla moje přítelkyně na terase a četla knihu. To znamená do pondělí 20. července. Ten den vedla etapa z Bourg-de-Péage do Gapu, měřila více než 201 kilometrů. Peter Sagan měl právě napilno s klesáním z Col de Manse, když jsem si ke svému údivu všiml, že moje přítelkyně stojí za mnou a dívá se na záběry. Vypadala fascinovaně, a dokonce si ke mně přisedla na pohovku.

„Wow,“ řekla.

„Wow? Co tím myslíš?“

„Jak ten kluk sjíždí z kopce!“

Moje přítelkyně už vícekrát pokořila Mont Ventoux a několikrát z něj také sjížděla, takže její slova nepramenila z totální nevědomosti. Tím zázrakem bylo, že svou zkušenost spojila se závodem, něco, co se předtím ještě nestalo.

„Ano, to je skvělé, že jo.“ Řekl jsem to s nadějí jako kněz, který si všiml, že největší rouhač ve vsi postřehl obrysy nebeské blaženosti. „Padá dolů jako kámen. Podívej se, nesedí v sedle, ale na rámu. Životu nebezpečné. Ale ne u něj, protože on je na kole akrobat.“

„Neuvěřitelné,“ řekla. To bylo poprvé, co jsme – moje přítelkyně a já – vedli určitý druh dialogu o závodě. Dívala se dál až do konce etapy. Nevěděl jsem, co se stalo, možná ten den seděla dlouho na slunci.

„Jak se jmenuje?“

„Peter Sagan.“

Večer se objevily záběry Sagana a Christophera Froomea na stupni vítězů. „Hej, Froomey, jak se máš?“ volal Sagan

a pokoušel se Froomovi stáhnout dolů kšilt baseballky. Zábavné, ale ne ohromně vtipné. Přesto jsem slyšel, jak se moje přítelkyně vedle mě směje.

„Kdo je ten kluk?“ zeptala se.

„To je ten jezdec z dnešního odpoledne, Peter Sagan.“

„To je ale sympaták! Je vtipný! Haha! Hej, Froomey!“

O pár hodin později jsem se díval na televizní program *Vive le Vélo*. Karl Vannieuwerkerke předal slovo Lievenovi Van Gilsovi. Ten měl u stolu Petera Sagana.

„Peter Sagan sedí u Lievena Van Gilse,“ volal jsem ven. K mému překvapení vešla moje přítelkyně otevřenými dveřmi z terasy okamžitě dovnitř. Peter Sagan měl na sobě krátké kalhoty a jeho vlasy byly rozčuchané. Moje přítelkyně se na něj podívala, jako by to byl její milý malý bratříček. „Dělám, co je v mých silách,“ řekl Peter Sagan poté, co mu Lieven Van Gils srdečně poblahopřál k druhému místu. „Jsem šťastný, že jsem nehavaroval.“ Angličtina Petera Sagana by mohla být lepší.

Lieven Van Gils řekl, že se Peter pořád usmívá, i když byl druhý. „Je špatné být smutný,“ odpověděl Peter Sagan.

„Haha,“ zaznělo vedle mě.

„Závod je závod,“ řekl Sagan. A jeho šéf Tinkov ho smí zkritizovat. „Může to udělat. Platí mě.“ Moje přítelkyně se zase hodně nahlas zasmála. Pak Sagan podepsal zelený trikot a byl pryč.

„Karle, tohle je přece jeden z tisíců,“ řekl Lieven Van Gils, „takoví se už dávno nerodí.“ Což nebylo správné, protože Peter Sagan je z docela současné doby.

„Fantastický chlap, Lievene!“ řekl Karl Vannieuwkerke. Moje přítelkyně řekla, že se druhý den bude zase dívat.

„Není na programu každý večer,“ řekl jsem.

„Ach, to je škoda.“

Okamžitě jsem si uvědomil, že jsem zblízka svědkem něčeho pozoruhodného. A že by měli, pokud si i ve vlámské a nizozemské televizi všimli, co se děje, příští den Saganova zase přivést před kameru.

Tento pravdivý příběh je krásná ilustrace Saganova působení. Ukazuje, že osobnosti ve sportu jsou důležitější než sport sám. Alespoň co se týče popularizace daného sportu. To jsme přirozeně viděli mnohem častěji. Mému dědečkovi fotbal vůbec nic neříkal, dokud se na hřišti neobjevil Johan Cruijff.

Tu a tam se na scéně objeví sportovec, který vzbuzuje zdání, že sport, který provozuje, byl stvořen speciálně pro něj. Jiní velmi talentovaní sportovci, kteří fungují o úroveň pod ním, se sportu co nejlépe přizpůsobí, ale u těch na nejvyšší úrovni je to naopak. Sport se přizpůsobuje jim. Vyskytuje se to také v jiných disciplínách, v hudbě, malování nebo psaní. Práví géniové překračují hranice svého oboru, což jim umožňuje demonstrovat své nadlidské vlohy.

Pozorovat to je fascinující a zároveň neodolatelné. Také pro ty, kteří sami od sebe nemají takový zájem o danou činnost. Nemusíte milovat malování, abyste byli fascinováni Rembrandtem nebo Picassem. Fotbal vám může být

ukradený, a přesto vidíte, že Messi je oslňující hříčka přírody a že je výsada se na něj dívat.

To je to, co se stalo mezi Peterem Saganem a mojí přítelkyní. Tak jako Ježíš – také pozoruhodný typ – nás kdysi učil, že skrze něj musíme přijít k Otci, přišla ona skrz Petera Sagana k cyklistice. Ne že by se hned stala cyklistickým fanatikem a každý den se chodila dívat na cycling-news.com, ale ráno jsem ji viděl, jak si nalistuje sportovní stránku novin a zasekne se u článku o cyklistice.

Na konci září 2015 se stal Peter Sagan poprvé světovým šampionem. Moje přítelkyně a já jsme seděli a dívali se. Byl jsem zklamaný, že opět nezmátl žádný Nizozemec, ale moje přítelkyně se s vítězem smířila snadno. Po skončení závodu měl Sagan obtížně sledovatelnou řeč, ze které jste mohli vyvodit, že se přimlouvá za uprchlíky. „Chci říct všem lidem, změňte tento svět,“ pronesl. Reportér: „Promiňte? Závod?“

„Velmi pěkné od takového kluka,“ řekla moje přítelkyně. „Takové věci jiní neříkají, když zvítězí.“ Ptal jsem se sám sebe, jak to tak jistě ví, ale v každém případě to byla pravda. Když se stal světovým šampionem Joop Zoetemelk, neotevřel hned otázku tehdejších světových problémů, tak to prostě je. A nyní nový světový šampion prohlašoval, že tím byl motivován vyhrát závod: příležitost, aby své světlo nechal dopadnout na strádání svých bližních. Později vysvětlil Sagan, že otázka, kterou chtěl vlastně položit, se týkala filozofického problému správ-

ného a nesprávného života nebo něco takového. „Cyklistika není skutečný život.“ Ale to nevadilo.

Být géniem má své výhody a jednou z nich je, že lidé nikdy nekladou obtížné otázky ze strachu před hněvem génia. Ovšemže Sagan není žádný génius ducha, ale jeho genialita jako cyklistického závodníka jde ještě o hodně dál za fyzickou stránku. To bylo vidět také u Cruiffa, jehož geniální přemýšlení o míči se průběhem času začalo odrážet také v tom, jak mluví – alespoň v očích jeho následovníků.

Peter Sagan řekl následující: „Jeden člověk není nic, ale je nás víc.“ Je to matoucí poznámka, ale z úst muže, který na svém zadním kole dokáže sjet horu, který kolo připevní, aniž by z něho slezl, do držáku na střeše citroënu, a ještě umí krásně imitovat Johna Travoltu z *Pomády*, je to daleko víc. Možná zde dokonce prezentuje řešení všech problémů, se kterými svět bojuje, skrz ještě nikým neprohlédnutý gándhiovský názor.

Na konci prosince 2015 bylo ve vlámských novinách *De Morgen* zveřejněno interview s Peterem Saganem. Titulek nad ním zněl: „Nepotřebujeme materialismus.“ Přečetl jsem ho nahlas své přítelkyni. Souhlasně přikyvovala: „Peter na to kápnul.“ (Už u nás natolik zdomácněl, že si vystačíme s jeho křestním jménem.) Neřekl jsem jí, že Peter Sagan v ten moment vydělával u stáje Tinkoff-Saxo čtyři miliony eur ročně, plus to, co ještě přišlo díky osobním sponzorským smlouvám s Telecomem a jinými firmami, startovné a bonusy. Nechtěl jsem tu mladou lásku mezi

mou přítelkyní a cyklistikou hned podrobit zatěžkávací zkoušce.

Cyklistika ostatně materialismus velmi potřebuje; už jsem napsal, že genialita Petera Sagana spočívá víc v jeho stehnech než v jeho hlavě.

Moje přítelkyně nepatří k cílové skupině staromódních cyklistů: je to žena a je příliš mladá. Ale přesto si ji Peter Sagan dokázal získat – svým neortodoxním způsobem jízdy, svým humorem a odzbrojující bravurou. Něčím, co se vlastně nedá vyložit a čemu se už nějakou dobu říká X-faktor: nedefinovatelnou přitažlivostí.

Je to v cyklistice velmi vzácný úkaz. Někdy to vypadá, že závodníci jsou vybíráni podle toho, jak jsou nudní a hodní. Sport se v posledních desetiletích stal činností bez humoru, závod je smrtelně vážnou záležitostí. Málokdy tu narazíte na velké osobnosti – to, že se Lance Armstrong dokázal prosadit na úkor všech ostatních, bylo způsobeno mimo jiné tím, že jeho soupeři nebyli ničím zajímaví. Cyklistika je natolik vyčerpávající sport, že většina závodníků už nemá dost energie na to, aby se zachovala originálně, udělala ze sebe baviče nebo vypálila kontroverzní poznámku.

Na jaře roku 2016 vyhrál Peter Sagan své první velké klasiky. Tím se stal magnetem nového cyklistického závodění. Když někdo dokáže zařídit, aby se moje přítelkyně dívala z pohovky na závody, nepochybuji, že se mu to povede také u milionů dalších. Je to rocker, je vyzývavý

a úplně jiný než Contador, Gesink nebo Nibali. Je také úplně jiný než Froomey. Je to člověk dneška.

Peter Sagan je pro cyklistiku darem z nebes. Je závodníkem verze 2.0. Určitě přitáhne nové skupiny diváků, něco, po čem sport touží. Pokud UCI a organizátoři pochopí, že novým divákům musíte nabídnout něco jiného než příšerně nudné etapy dlouhé 270 kilometrů s marným únikem a závěrečným sprintem, je ještě naděje.

Moje přítelkyně začala v průběhu roku 2016 používat žargon jako „borec“, „s prstem v nose“ a „nesahá Saganovi ani po kotníky“. Bylo to fajn.

Poté, co byl letos v závodě Milán – San Remo druhý, nebyl Sagan zarmoucený, navzdory skutečnosti, že jeho útok nepřinesl kýžený výsledek. Řekl toto: „Je důležité, že fanouškům dopřejeme divadlo. Proč by se jinak na závod dívali? Každý je teď rád.“

To souhlasí, dokonce i moje přítelkyně byla ráda – i když také malinko zklamaná, že její hrdina nezvítězil.

Bert Wagendorp

ÚVOD

Je začátek února. Ulice slovenské Žiliny, rodného města Petera Sagana, jsou pokryty silnou vrstvou sněhu. Tam, kde je sníh udusaný – na pěšinách a v parcích – je kluzko. V noci teploty někdy klesají až k osmnácti stupňům pod nulou, ve dne se pohybují kolem bodu mrazu.

Žilina leží na severovýchodě Slovenska, asi dvě stě kilometrů od hlavního města Bratislavy. S 85 tisíci obyvateli je čtvrtým největším městem země a skutečným průmyslovým centrem, především díky nedaleké továrně Kia.

V pozdním odpoledni – už se začíná smrákat – je na centrálním náměstí rušno. Lidé vycházejí z obchodního centra Mirage s taškami z Billy. Pět asi patnáctiletých chlapců se baví skákáním do hromady sněhu. Pokaždé když se některý z nich s výkřikem ponoří do bílé hromady a zapadne do sněhu, rozezní se burácivý smích.

Odsud je to procházkou asi deset minut do čtvrti Bôrik, kde Sagan vyrostl. Z náměstí půjdete doprava po schodech vzhůru kolem kostela, přes staré centrum města, podél barů, kde se do velkých sklenic čepuje levné pivo, a restaurací, kde si za pár eur můžete vybrat teplé jídlo z denního menu. Po třech sklouznutích po ledu leží staré centrum s hezkými domy za vámi. Žilina se vyznačuje pravým

východoevropským vkusem: nekonečné řady stejných pravoúhlých paneláků v bledých barvách. „Jako doma,“ povzdechne si Taťána, přítelkyně, která se mnou přijela na Slovensko, aby mi dělala společnost – narodila se na Ukrajině. Později trochu rozpačitě poznamená, že v její rodné zemi se paneláky přece jen liší: Na Slovensku nejsou na oknech v přízemí a v prvním poschodí mříže.

Na celé boční zdi hotelu Slovakia visí podlouhlý billboard telefonní společnosti Telecom. Zářící středobod: Peter Sagan na stupních vítězů v duhovém trikotu týmu Tinkoff, zlatou medaili na krku, pugét květin v pravé ruce. Ruce má rozpažené, jako by byl Mesiášem. V popředí stojí fanouškové, kteří si ho fotografují mobilními telefony. Vzduch za pódiem je modrý – ostrý kontrast s šedým zimním nebem nad Žilinou – a moderní bytové domy na pozadí vzbuzují dojem, že se nachází v Dauhá.

Poslední kousek procházky do Bôriku vede přes park s vysokými stromy, park Ľudovíta Štúra, kterému se lidově říká park Kamélia, podle hotelové restaurace ve vile na jižní straně parku, penzionu Kamélia. Jednotvárné východní paneláky jsme nechali za sebou. Park lemují velké domy, někdy stojící o samotě, jindy dva pod jednou střechou. Bôrik je očividně jednou z lepších žilinských čtvrtí.

Přenocujeme v penzionu Kamélia. Druhý den ráno se rozhodneme navštívit Saganův rodný dům. Začínáme u baru Bôričan, dvacet kroků od hotelu. Je to malý, střízlivě zařízený dům. Kromě dvou starších mužů jsme jediní zákazníci. Usadíme se na baru a požádáme o dvě cappuccina.

Barmanka zavrtí hlavou. „Espresso?“ zeptá se. Kývneme. Po chvíli před nás postaví dvě obyčejné černé kávy.

Z kuchyně se vynoří asi šedesátiletá žena. Na jasně růžových vlasech má trvalou a na sobě šál stejné barvy jako vlasy. Je zvědavá, co děláme v jejím baru. Nerozumí ani slovo anglicky nebo německy, naštěstí Taťána mluví rusky, což se zdá být jediný jazyk, kterým je starší generace Slováků schopna komunikovat. Když se zeptáme na Saganův dům, ukáže rozmáchlým gestem za sebe. Nakonec nám přece jen poví, že Saganův otec ještě přede dvěma lety chodil pravidelně do jejího baru na kávu. „Teď má moc práce s Peterem. Dělá mu manažera, cestuje s ním.“

Když růžová dáma zase zmizí vzadu, osloví nás jeden ze starších mužů. Ukáže do rohu, který zakrývá příčná zídka. Nad skříňkou na víno, s (kromě jiného) lahvemi středně sladkého vína značky J. P. Chenet a několika lahvemi slovenského Veltlínského zeleného, visí malá polička. Vlevo na poličce stojí reproduktor a vedle něj, za červeným květináčem s povadlou popínavou rostlinou je fotorámeček se třemi Saganovými fotkami. Velká fotka Sagana v zeleném trikotu, jak dělá vítězné gesto. Před ní, vlevo dole v rohu, podepsaná fotka z časovky týmu Liquigas a v druhém rohu – z velké části zakrytá květináčem – fotka Sagana na pódiu se slovenskou vlajkou v pozadí. Pak se nám ten muž pokouší vysvětlit, jak se dostaneme k Saganovu domu. Jsme od něj vzdáleni nanejvýš pár set metrů.

Procházíme čtvrtí, ale dům stále nikde. Přemýšlíme, jestli nejsme uvězněni ve hře, kterou s námi hrají Saganovi

sousedé, jestli nás neposílají schválně na opačnou stranu. Pokud je to trochu možné, řídíme se víceméně v ruštině vyslovenými radami a pak konečně oslovíme v slepé ulici asi patnáctiletého chlapce, který právě vychází z domu. Má Saganovy modré oči. „Mluvíš anglicky?“ ptá se Tatána.

„Ano, docela dobře.“

„Můžeme se tě na něco zeptat?“

„Ano, ale rychle, protože musím k babičce.“

„Víš, kde je Saganův rodný dům?“

„Je to můj soused! Ten modrý dům vpravo, skoro na konci ulice.“

„Soused“ je očividně trochu široký pojem, ale konečně nacházíme velký, světle modrý třípatrový dům, přilepený k sousednímu, bíle natřenému domu. Neklamně dům Saganových, protože velkými okny je vidět schodiště na levé straně domu: na všech stěnách, přes tři podlaží, kterými vede schodiště, jsou pověšeny řady polic plné blyštících se pohárů. Doslova Saganovo muzeum.

Večer se zeptáme servírky v penzionu Kamélia, jestli Sagona zná. „Ano, dřív chodil s jednou mojí kamarádkou. Před Katkou, přirozeně.“ Katka, zkrácenina jména Katarína, Saganova žena. Servírka říká, že Sagan dříve chodil do penzionu Kamélia s rodinou pravidelně na jídlo a že jeho starší bratr Milan sem ještě dvakrát denně zajde na pivo. „Ale s ním se nedá moc mluvit,“ dodá rychle. „On je opravdu nerudný.“

„Vůči vám?“

„Vůči komukoli.“

„Tedy úplně jiný než Peter?“

Mile se usměje. „Ano, úplně jiný.“

Jeho rodný dům, chlapec z ulice, někdo, kdo znal jeho ex-přítelkyni, blíže se samotnému Saganovi asi nemůžu dostat. Jsem na návštěvě Žiliny, protože chci vidět na vlastní oči, kde vyrostl cyklista, kterému se teď říká Petr Veliký. Jak vypadá místo, kde jezdil první okruhy. Nebo o něm možná pochopit něco víc.

Co jsem především po své návštěvě Žiliny pochopila, je to, že Sagan pochází ze světa, který je tradiční cyklistice vzdálenější víc než Austrálie. Že je jiný než ostatní, protože cyklistika je pro něj sport stejně jako lední hokej nebo běžky, a že se neskloní pod tlakem, ať se bude poměřovat s kterýmkoli hrdinou z romantizované historie cyklistických dějin.

Sagan může být Saganem bez zábran.

1 ZROZENÍ ODVÁŽLIVCE

Slovensko není právě cyklistická země: v televizi dávají lední hokej, fotbal nebo tenis, někdy plavání a volejbal. Že se dvě ze čtyř dětí ze Saganovy rodiny staly profesionálními cyklisty, se zakládá na pouhé náhodě.

Peter Sagan (nar. 26. ledna 1990) je nejmladší ratolest rodiny. Má dva bratry, Milana a Juraje, a sestru Danielu. Jejich rodiče, Ľubomír a Helena, provozují v době Saganova dětství ve městě obchod se smíšeným zbožím, který koupili po pádu komunistického režimu. Protože je malá konkurence, docela dobře z něj vyžijí.¹ V únoru 2017 dělá se Saganovou matkou pro *NRC* rozhovor sportovní novinář Dennis Meinema. Vypráví, že se Peter celé dny potloukal v obchodě a blbnul s nákupními vozíčky. „Každého dokázal pobavit. [...] Veselé dítě. Ale ani vteřinu nezůstal v klidu.“²

Když rodiče pracují, stará se o Petera Daniela. A má s tím plné ruce práce. Podle Saganovy matky nebyl k udržení: „Chodili jsme často na procházky po tatranských kopcích. Museli jsme ho krotit, jinak by nám utekl o celé kilometry. Velmi živý chlapec.“³

Sagan hraje fotbal, hokej a basketbal, ale jednoho dne – Peterovi je devět let – se rozhodne stejně jako starší bratr Juraj vstoupit na radu Jurajova trenéra do místního ma-

lého cyklistického oddílu, který se jmenuje Cyklistický spolok Žilina. Juraj se stal členem poté, co jedna teta viděla v novinách inzerát cyklistického klubu: HLEDÁME MLADÝ CYKLISTICKÝ TALENT. To se jim zalíbilo.

Rodina kupuje dvě horská kola – pro rodinu značný výdaj – a bratři Saganovi se zapíší. Zdá se, že především Peter má talent a očividně šikovně zachází s kolem. On a jeho bratr spolu závodí na žilinských ulicích a na rozblácených cestách velkého parku blízko jejich domu; Juraj nad svým o dva roky mladším bratrem nikdy nevyhraje. Podle Ľubomíra vděčí jeho nejmladší syn za svou obratnost na kole závodům po žilinských ulicích, které tehdy ještě nebyly zpevněné. Strach Peter neznal; podle jeho otce dokonce skákal na stříbrném horském kole ze střechy garáže.⁴

U juniorů jezdí Juraj s Peterem především na horských kolech: zimní cesty na Slovensku jsou zcela nevhodné pro tenčí gumy. Když je vrstva sněhu moc silná i pro horské kolo, jdou raději lyžovat, procházet se nebo běžkovat do hor, které Žilinu obklopují. Je tedy možné, že Sagan zimními aktivitami v mládí jen posílil svůj motor. Běžky jsou fyzicky tak náročné, že VO2max špičkových běžců z okolí předčí VO2max koně.⁵

V létě vezmou Peter a Juraj místo horského kola často kolo silniční, protože jízda na cestě je dobrou přípravou na závody MTB, nebo jdou plavat či jezdit na kolečkových bruslích. Saganova oblíbená činnost: jízda z kopce. Po třech čtyřech letech na horském kole pomýšlí dokonce na

to, že se bude naplno věnovat sjíždění kopců. „Jeden kamarád měl auto, to byla výhoda. Nejezdím moc rád do kopce. Vyjeli jsme autem na vrchol kopce a pak svištěli dolů.“⁶ Čím nebezpečnější, tím lepší. „Řítily jsme se dolů s rizikem, že si polámeme všechny kosti.“⁷

Od jedenácti let jezdí Sagan, na radu svého mládežnického trenéra Petera Zanického, také silniční závody. Zpočátku mu to připadá především nudné, schází mu adrenalin z jízdy na horském kole, nemá rád taktizování a techniku závodního kola. Ale jakmile se naučí neplýtvat silami a začne vyhrávat, dostaví se také radost.⁸

Už od mládí jezdí Peter beze strachu. Poutá pozornost také zvláštními outfity. Pestré cyklistické dresy a boty jsou mu lhostejné: nosí tenisky a trička. Existuje překrásná fotografie, pořízená na závodě juniorů v Polsku v roce 2007, na níž mladičkový Sagan stojí na stupních vítězů vedle Michała Kwiatkowského. Číslo jedna Kwiatkowski má na sobě červeno-bílý sportovní dres, číslo tři černo-modrý sportovní dres a Peter Sagan široké, zářivě oranžové kostkované tříčtvrteční kalhoty a černé tričko. Také energetické nápoje považuje Sagan za nesmysl: pije jenom vodu. Jednoho dne se na MTB závodech na Slovensku objeví se sestřiným kolem, které má jen několik převodů a jehož brzdy dobře nefungují. V roce 2012 vypráví, jak k tomu došlo:

„Bylo to na slovenském pohárovém závodě. Prodal jsem své kolo, protože jsem očekával dodání nového od spon-

zora. Ale nedorazilo včas, tak jsem si musel půjčit sestřino. Bylo to hliníkové Turbo frame z Mexika. Ale závod jsem stejně vyhrál.“

Meinema popisuje ve svém vyprávění pro *NRC* moment, kdy si Zanický uvědomil, že má co do činění s výjimečným závodníkem. Bylo to při závodech v Dubnici, šedesát kilometrů západně od Žiliny:

„Stál jsem tři sta metrů za startem na kopci a čekal na Petera. Všichni chlapi projeli kolem, ale Peter ne. Když jsem se vydal zpátky, uviděl jsem ho stát na startu a brečet. Narazil si koleno o rám a myslel si, že už závod nemá cenu.“ Zanický posadil Petera zpátky do sedla a přiměl ho jednoduše jet. [...] U finiše Zanický oněměl: S očima podlitýma krví a se zarputilým výrazem kolem úst vrazil Sagan svým předním kolem do cílové pásky těsně před kolem maďarského závodníka.⁹

Mladý Sagan nebere cyklistiku moc vážně. Později vypráví:

„Jako dítě jsem si nikdy nemyslel, že se stanu světovým šampionem v silničních cyklistických závodech, to bylo něco nemožného. Na Slovensku není pro cyklistiku žádná základna, není to jako v Itálii, kde máte v každém regionu tři družstva. Na Slovensku nebylo nic, ani materiál, můj otec musel všechno kupovat. Myslel jsem si, že budu chodit do školy a pak půjdu pracovat. Možná bych si býval otevřel obchod, nebo šel pracovat k bratrovi Milanovi [...] do